

**«ТАСДИҚЛАЙМАН»
«КОРХОНА НОМИ» МЧЖ
Рахбари:ФИШ
“ _____ ” _____ 2020й.**

ТЕХНИК ИҚТИСОДИЙ АСОСЛАР

**Ғишт маҳсулотлари ишлаб чиқариш
корхонаси**

САМАРҚАНД-2020

ЛОЙИХАНИНГ ҚИСҚАЧА ШАРҲИ

ЛОЙИХА ТАШАББУСКОРИ:

Самарқанд вилояти, _____ истиқомат қилувчи

Ўзбекистон Республикаси фуқароси _____ -

ЛОЙИХАНИ МОЛИЯЛАШТИРИШ МАНБААСИ:

Тадбиркор ўз махблағлари ҳисобидан ва банк кредитлари ҳисобидан ташкил этилган

Ташаббускор фаолият кўрсатиш манзили:

Ўзбекистон Республикаси, Самарқанд вилояти

БАНК РЕКВИЗИТЛАРИ

Банк: _____ «_____» банк, Самарқанд филиали

Х/р.: _____

Банк коди (МФО): _____

СТИР (ИНН): _____

ЛОЙИХАНИНГ АСОСИЙ МОЛИЯВИЙ КЎРСАТКИЧЛАРИ

- Лойиҳа суммаси: **500 000 000**
- Лойиҳада қатнашадиган шахсий маблағ: **100** фоиз ёки **500 000 000** сўм

Ўртача йиллик даромад: **3 060 000 000** сўм

Фаолиятдан олинadиган йиллик ўртача соф фойда
миқдори: **1 475 079 408** сўм

- Лойиҳанинг соф фойда ҳисобидан реал оқланиш муддати: **24** ой
- Лойиҳанинг ўртача рентабеллик даражаси: **48** %
- Яратилadиган ишчи ўринлари сони: **80** та

ЛОЙИҲАДА КЎЗЛАНГАН АСОСИЙ МАҚСАД

Ушбу лойиҳанинг асосий мақсади Пастдарғом тумани Беш Қаҳрамон МФЙ ҳудудида ғишт ишлаб чиқариш фаолияти билан шуғулланиб юртимиз иқтисодий ривожига ҳисса қўшиш, бўш иш ўринларини яртиш, инвестиция маблағларини самарали ўзлаштириш мақсадида Самарқанд вилоятида фаолиятни йўлга қўйиб 80 та янги иш ўрнига ўринга мўлжалланган

Ғишт ишлаб чиқариш корхонасини фаолиятини юритиш ва ишлалаб чиқаришдан тушган даромадлар ҳисобидан келажакда корхона фаолиятини кенгайтириб, тадбиркорлик фаолиятдан фойда кўришдан иборат. Ташкиллаштириш орқали хўжалик фаолиятини кенгайтириш. Лойиҳани амалга ошириш учун зарур бўлган маблағлар тадбиркорнинг ўз маблағлари тадбиркорнинг ўз маблағлари ҳисобидан амалга ошириши режалаштирилган бўлиб, қисқа муддатда рентабеллиги юқори бўлган, тез қопланадиган, замонавий ва самарали бизнес фаолиятини ташкил этиш режалаштирилган.

ЛОЙИҲАНИНГ УМУМИЙ ШАРҲИ

Ўзбекистонда қурилиш материаллари ишлаб чиқарувчи корхоналар ва иссиқхона хўжаликларини ёнилғи ўрнида кўмирдан фойдаланишга ўтказиш ишлари давом этмоқда. Бу ҳақда Энергетика вазирлиги матбуот хизмати хабар қилди.

2017-2021 йилларда ғишт, цемент ишлаб чиқарувчи корхоналарни, иссиқхона хўжаликларини босқичма-босқич муқобил ёнилғи турларига (кўмир) ўтказиш кўзда тутилган.

Кўмирдан фойдаланишнинг фойдалилигини ўрганиш мақсадида махсус таҳлилий ишлар ўтказилди. Бир қатор иссиқхона хўжаликлари ва ғишт ишлаб чиқарувчи корхоналарда тажриба ўтказилди. Натижада, табиий газ ўрнига кўмирдан фойдаланилганда 45-55 фоиз миқдорида ёнилғини тежаш мумкинлиги ҳақида хулосага келинди.

Табиий газ етказиб бериш тақчил, вақт ўтгани сари ушбу муаммо чуқурлашиб бораётган ҳудудларда кўмирга бўлган эҳтиёж ўрганиб чиқилди. Бу жойларда кўмир нафақат қулай, балки зарурий муқобил ёнилғи экани маълум бўлди. Унга бўлган эҳтиёж ойига 411 тоннани ташкил этади.

Мамлакатда кўмрдан фойдаланиш учун зарур бўлган иситиш қозонларини ишлаб чиқаришни ташкил этиш бошланди. Маҳаллий ишлаб чиқарувчилар билан учрашувлар ўтказилиб, Чирчиқда кўмир қозонлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

2018 йилда Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган ғиштнинг 33 фоизи табиий газ ўрнига кўмрдан ёнилғи сифатида фойдаланаётган корхоналарда ишлаб чиқарилди. Мавжуд иссиқхона хўжалиklarининг 27 фоизи кўмрдан фойдаланишга ўтказилди.

2019 йил 5 ойида яна 94 та ғишт ишлаб чиқарувчи корхоналар кўмрдан муқобил ёнилғи сифатида фойдаланишга мослаштирилди, 115 та иссиқхона кўмрдан фойдаланишга қарор қилди ва унга ўтишни бошлаб юборди.

Кейинги йилларда ишлаб чиқариш соҳасида кенг кўламли ислохотлар ўтказилиб, салмоқли натижаларга эришилмоқда.

Бизнес фаолиятини режалаштиришнинг энг асосий ютуғи шундан иборатки, тўғри ташкил этилган бизнес режа ҳар бир тадбиркор учун энг долзарб масала соҳага инвестиция қилиш жозибадорлиги изохлайди. Ушбу бизнес режа қурилиш маҳсулотлари яъни ғишт маҳсулотлари ишлаб чиқариш уларни қурувчи пудратчи корхоналар билан келишув асосида ишлаб чиқариш ва етказиб бериш бўйича шартномалар тузишни ташкил этиш. Бундан ташқари ушбу уорхонанинг ташкил этилиши ишчи ходимлар учун ҳам бир қанча қулайликларни келтириб чиқаради, ҳусусан ишчиларни хизмат автотранспортларида ишгача олиб келиш ва уйигача олиб бориш ва бошқа шу каби бир қанча қулайликлар мавжуд.

Лойиҳани амалга ошириш иккибосқичдан иборат.

1 БОСҚИЧ – Тайёргарлик ишларининг ташкил этилиши.

Вақт оралиғи: 1-2- ойлар.

Қилинадиган ишлар: Лойиҳани амалга ошириш учун зарурий ресурс манбаларини аниқлаш, лойиҳанинг иктисодий ҳисоб китоблари, техник иктисодий асоси ва бизнес режасини ишлаб чиқиш. Лойиҳа сметасини аниқлаш. Биноларни қуриш ва таъмирлаш учун қурувчи-пудратчи корхоналар ва ишлаб чиқариш асбоб-ускуналарини етказиб берувчи ташкилотлар (Республика ҳудуди ва чет - эл) билан сотиб олиш бўйича шартномалар ва келишув баёнлари

тузиш, ундан ташқари маҳаллий савдо ташкилотлари билан фаолият йўлга қўйилгандан кейин биринчи чорак учун зарур бўлган олди-сотти ҳамкорликлар буйича келишувлар олиб бориш. Банк молия муассасаларига ушбу лойиҳани амалга ошириш учун зарурий маблағ суммаси ва лойиҳа самарадорлигини асословчи ҳужжатлар билан белгиланган тартибда мурожаат этиш ва зарурий ҳолатда кредитни ўзлаштириш.

2 БОСҚИЧ: Қурилиш-монтаж ишлари ва инвестицияни ўзлаштириш.

Вақторалиғи: 3-4- ойлар

Қилинадиган ишлар: ер майдонларини ўзлаштириб лойиҳада кўзда тутилган барча ишларни яқунлаш. Яъни бу босқичда аввало қурилиши ва таъмирланиши режалаштирилаётган корхона биноси атрофи тозаланиб, ободонлаштирилади ва ғишт маҳсулотлари ишлаб чиқариш корхонасида қўшимча қурилиш ва жорий таъмир ишлари амалга оширилади. Бу бино Самарқанд вилояти Пастдарғом тумани Беш Қаҳрамон МФЙ ҳудудида ташкил этилган.

ЛОЙИҲАНИНГ СТРАТЕГИК МАЗМУНИ ВА МАҚСАДИ

Лойиҳанинг асосий мазмуни Самарқанд вилояти ҳудудида ғишт маҳсулотлари ишлаб чиқариш корхонаси ташкил этилиб тадбиркорлик фаолиятидан фойда кўриш, шунингдек вилоят аҳолисининг ижтимоий жиҳатдан қўллаб – қувватлаб, янги иш ўринлари яратишдан иборат.

Стратегик жиҳатдан корхона қўшимча иш ўринларини яратиб, маҳаллий аҳоли турмуш даражасини яхшилашни, ғишт маҳсулотлари ишлаб чиқариш биноси атрофидаги ташландиқ ерларни ободонлаштириб, ҳудуд инфратузилмаси ривожига ҳисса қўшишни, ободонлаштириш натижасида экология яхшиланишига ҳам ҳисса қўшишни мақсадқилган.

Стратегик жиҳатдан тадбиркор ўз олдига юқорида айтиб ўтилган барча мақсадларга эришишни, ва лойиҳа даврида (15 йил) тўлақонли тухтовсиз ишловчи корхона яратиш, ишчилар учун энг қулай ва ижтимоий жиҳатдан энг маъқул мухитни яратишни ва ҳудуд аҳолиси учун юқори сифатли, ҳаммабоп ва арзон маҳсулотлар яратишни мақсадқилиб қўяди. ташаббускор бу мақсадларга эришиш орқали аҳоли иқтисодий-ижтимоий аҳволини ривожланишига ўз хиссасини қўшиш ва шу муддат ичида шаҳар, вилоят ва Республикада етакчи ўринлардан

бирини эгаллашни, истикболда ишлаб чиқариладиган махсулот сонини кўпайтириб соҳанинг етакчиларидан бирига айланишни ва соҳага кўшимча инвестициялар олиб киришни режа қилган.

Келгусида ташаббускор олдига қўйган барча мақсадларга эришиб, келгуси беш йилликда Самарқанд вилояти ғишт махсулотлари ишлаб чиқариш корхонаси сифатида кўзга кўринган корхоналардан бирига айланиб олишни олдидаги истикболли режалардан бири қилиб белгилайди.

ЛОЙИҲА АСОСИГА ҚЎЙИЛГАН АСОСИЙ ПАРАМЕТРЛАР

Хариди режалаштирилган махсулот умумий қиймати – **500 000 000** сўм.

Фаолиятнинг мазмуни–Самарқанд вилояти ҳудудида ўз маблағлари ҳисобидан ғишт махсулотлари ишлаб чиқариш корхонаси ташкил этиш ва тадбиркорлик фаолиятини ривожлантириш лойихаси.

Лойиҳа суммаси (киритиладиган инвестициялар ҳисобидан): **500 000 000** сўм.

Солиқ тўловлари амалга оширилгунга қадар бўлган соф фойда (ўрта ҳисобда) - **1 676 226 600** сўм.

Ўрта ҳисобдаги йиллик соф фойда – **1 475 079 408** сўм

Лойиҳанинг тўла қопланиш муддати – **2** йил.

Жадвал № 1

Лойиҳа самарадорлигининг интеграл кўрсаткичлари	
Кўрсаткич	Мазмун
Лойиҳанинг ялпи даромаддан ўзини оқлаш муддати	2 йил
Лойиҳанинг солиқлар тўлангунга қадар бўлган фойдадан оқланиш муддати	1 йил
Ўртача рентабеллик даражаси (соф фойданинг харажатларга нисбати)	48 %
Тўла оқланиш даври	2 йил

Лойиҳанинг умумлашган «Монте – Карло» усулидаги таҳлили шуни кўрсатадики, хатто фаолият ривожининг пессимистик сценарийси барқарор кўрсаткичларга ҳамда ижобий прогнозларга эга. Яъни лойиҳанинг ўз ўзини оқлаш муддатининг лойиҳа давомийлиги билан тенглиги, соф фойда даражасининг пессимистик прогнозларда (бошқаларга нисбатан паст нархлардаги махсулотни назарда тутиб) юқорилиги, яъни ялпи даромадга нисбатан **48** фоиз ортиқроқ эканлиги, нормал рентабеллик лойиҳани барқарор ва даромадли эканлиги асослайди.

Бундан ташқари, лойиҳанинг мавсумийлик характерга эга эмаслигини ҳисобга олсак, бу иш хақи харажатларининг иш хажмига қараб ошириб бориш

имкониятлари мавжудлиги, ва лойиҳадаги инвестиция маблағидан бир эмас, бир неча маротаба самарали фойдаланиш имконияти мавжудлиги, инвестициянинг тўла кайтарилишининг рисклардан холи равишда кафолатланганлиги ва фаолиятни аҳолига сифатли қурилиш маҳсулотлари яъни ғишт ишлаб чиқариш орқали ўзини оқлаб, фойда келтирилишини, лойиҳанинг муваффақиятли бизнес фаолият эканлигини асослайди.

Бу эса ўз навбатида унинг самарали ва фойдали бизнес фаолият сифатида жозибadorлигини оширади.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ЖАРАЁНИНИНГ ТАВСИФИ

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ЖАРАЁНИ ШАРХИ

Режалаштирилаётган тадбиркорлик фаолияти Самарқанд вилоятида ташкиллаштирилган корхона биноси атрофи ободонлаштиришдан бошланади, яъни арча, чинор каби дарахт кўчатлари экилади.

Шу билан бирга, корхона раҳбари корхонани ташкил этишда ишчиларга яхши иш шароитлари яратишни ўз олдига мақсад қилиб қўйди.

КОРҲОНА ҚУВВАТИ

Ташаббускор ташкил этилиши режалаштирилаётган корхонада ғишт маҳсулотлари ишлаб чиқаришни режалаштирган.

Жадвал.№ 2 Ишлаб чиқариш қуввати

сўмда

100 % қувватда						
№	Номланиши	ойлик ишлаб чиқариш хажми				Жами сумма
		Ўлчов бирлиги	Кунлик ишлаб чиқариш Сони	Бир бирлик нархи		
1	Ғишт	Дона	600000	850		510 000 000
Жами						510 000 000
сўмда						
2 йилда	Нарх усиши - 10%	Қувват =%			1,00	
№	Номланиши	ойлик ишлаб чиқариш хажми				Жами
		Ўлчов бирлиги	Сони	Бир ойлик тўлови	Йиллик тўлови	
1	Ғишт	Кг	3600000	850	306 000	3 060 000 000
Жами ишлаб чиқариш қиймати						3 060 000 000

2 йилда		Нарх узиши - 15%	Қувват=%			1,00
№	Номланиши	ойлик ишлаб чиқариш хажми				
		Ўлчов бирлиги	Сони	Бир ойлик тўлови	Йиллик тўлови	Жами
1	Ғишт	Дона	4140000	978	351 900	4 046 850 000
Жами						4 046 850 000
3 йилда		Нарх узиши - 15%	Қувват=%			1,00
№	Номланиши	ойлик ишлаб чиқариш хажми				
		Ўлчов бирлиги	Сони	Бир ойлик тўлови	Йиллик тўлови	Жами
1	Ғишт	Дона	5175000	1 222	439 875	6 323 203 125
Жами						6 323 203 125

ИШЧИ КУЧИ РЕСУРЛАРИ ВА УЛАРГА БЎЛГАН ТАЛАБ

Ушбу лойиҳанинг ишчи кучига ва ходимларга бўлган талаби 80 кишини ташкил қилади. Шундан маъмурият ходимларининг сони 2 тани ташкил қилиб, 15та дойимий 63 та мавсумий ишчила ишчи хизматчилардан иборат бўлади.

Маъмурий ходимлар таркиби корхона раҳбари ва ҳисобчидан иборат бўлади.

Ишчи – хизматчи ходимлар таркиби эса 77 нафар ишчи, ва 1нафар қоровуллардан иборат бўлади.

Ишчиларнинг иш вақти 8 соатлик олти иш куни тартибида ташкил этилади, яъни эрталаб соат 9:00 дан кеч соат 17:00 гача (тушлик 13:00 дан 14:00 гача) иш вақти ҳисобланади.

(Қаранг: ҳисоб-китоби Молиявий бўлим, 9- жадвал)

ИШЧИЛАРГА ҚЎЙИЛАДИГАН ТАЛАБ ВА КАДРЛАР ДАСТУРИ

Ишлаб чиқариш жараёни сифатли бўлиши учун режалаштирилаётган фаолият малакали ишчи кучи ва билим талаб қилади. Шу сабабли, ишга олинадиган ходимларга қуйидаги талаблар қўйилади. Жумладан:

- 1. Маъмурият ходимларига қўйиладиган талаблар:** олий маълумот, мутахассисликнинг иш лавозими ва мажбуриятларига мослиги, айнан шу

ёки шунга ухшаш соҳада камида икки йил давомида ишлаган бўлиши, виждонийлик ва одамийлик сифатлари талабга жавоб бериши керак.

2. Ишчи-хизматчи ходимларга қўйиладиган талаблар: энг камида ўрта-махсус маълумотнинг мавжудлиги, соҳа ишини тушунган бўлиши ва шунга ўхшаш соҳада камида бир йил фаолият кўрсатган бўлиши керак.

Булардан ташқари, тартиб-интизом, ростгуйлик, инсоф ва ҳаққонийлик, маҳаллий халқ анъаналари ва удумлари билан танишлик, биттадан ортиқ тилни билишлиги каби сифатларга ҳам алоҳида эътибор қаратилади.

Корхона томонидан кадрларни ўқитиш ва малакасини ошириш, уларнинг ижтимоий сиёсий фаровонлигини оширишга ҳам катта эътибор бериш режалаштирилган. Бунинг учун ўқув-малака амалиётлари, айти ёки ўхшаш фаолият турида амалиёт ўташ (Ўзбекистон ҳудудида ва чет-элда), малакали мутахассислар кўмагида тушунтириш ва ўқитиш ишларини ташкил қилиш, тадбиркорлик ва бошқарув амалиёти буйича малака ошириш ишларини ташкиллаштириш, ходимларни муносиб рағбатлантириб туриш каби ишлар режалаштирилган.

ЭНЕРГИЯ РЕСУРЛАРИ САРФИ

Юқорида таъкидлаб ўтилганидек ташкил этилиши мўлжалланаётган корхона учун қуриладиган бинода барча энерготўминот тизимларига уланиш имконияти мавжуд ва қурилиш лойиҳасида уларга тўлиқ уланиш кўзда тутилган. Электроэнергия сарфи асосан биноларни ёритиш ва ускулар ишлаши учун сарфланади. Шу сабабдан корхонанинг кунлик электроэнергия ресурсларига бўлган талаби 1897 кВт ва йиллик сарф миқдори 591864 кВт.ни ташкил этади.

Электроэнергия таъминоти учун тўловларни амалга ошириш ойма-ой олиб борилади.(Қаранг: 14- жадвал)

ФАОЛИЯТНИНГ МАРКЕТИНГ ТАҲЛИЛИ

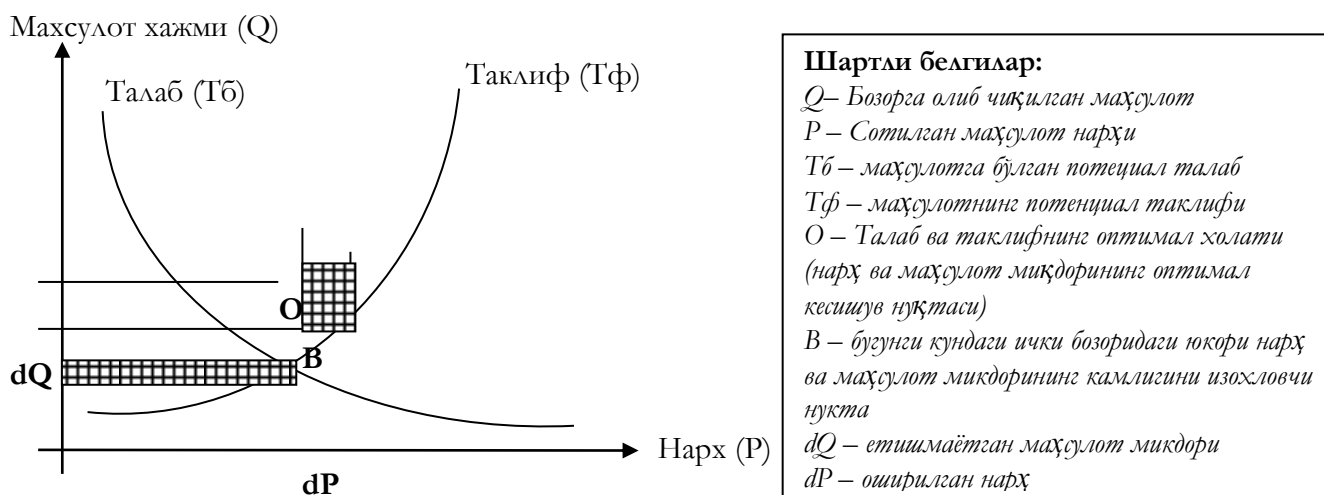

ТАЛАБ ВА ТАКЛИФ, НАРҲ ШАҚЛЛАНИШ ОМИЛЛАРИ ТАҲЛИЛИ

Корхонанинг иқтисодий бозордаги талаб таклифдан кўпроқ бўлиб, бунга йил давомида маҳсулот сифати тўлиқ реализацияси ва ички бозордаги нарҳларнинг меъёрий нарҳлардан анча юқорилиги далил бўла олади.

Соҳанинг кейинги ун йиллик ичидаги ривожланиши таклиф сонининг кескин ортишига ва аҳолини эҳтиёжини қондирилишига эришилаётган бўлганлигига қарамасдан ушбу сифатли таълимга бўлган талаб кундан-кунга ўсиб бормокда.

Талаб ва таклиф мутаносиблиги.

ПОТЕНЦИАЛ ТАЛАБ ВА УНГА ТАЪСИР ЭТУВЧИ ОМИЛЛАР

Потенциал талаб сифатида аҳолининг сифатли махсулотга бўлган харид қобилияти билан таъминланган талабга айтилади. Ушбу хизматга эҳтиёж ва талабнинг юқори бўлишига қарамасдан республика микёсида йиллик катта потенциал талаб мавжуд.

Потенциал талабга қўидаги омиллар ўз таъсирини ўтказди:

- Бозорда таклифнинг талабдан кам бўлиши (махсулот дефицити) – яъни таклифнинг хаддан зиёд камайиб кетиши талабнинг кескин кўтарилишига, аҳолининг дефицитга айланган махсулотга эътибори ва харид қилишга интилиши ошишига олиб келади.
- Аҳоли турмуш даражаси – яъни аҳоли турмуш даражасининг яхшиланиб бориши истеъмол товарлари харидини ошириб, потенциал талабнинг ошишига ва аксинча турмуш даражаси ва ижтимоий аҳволнинг ёмонлашуви потенциал талабнинг камайишига сабаб бўлади.
- Ижтимоий сиёсат – ижтимоий ҳимоянинг яхшиланиши ва ижтимоий муҳитнинг барқарорлиги потенциал талабга тўғри мутаносиб равишда таъсир қилади.

▪ Инфляция даражаси – инфляция ёки дефляция даражасининг кескин ошиши ёки тушуши потенциал талабга тўғри муносиб равишда таъсир кўрсатиши мумкин.

▪ Юқоридаги омилларга ўхшаш яна кўплаб сиёсий ахвол, иктисодий танглик ва мафкуравий ўзгаришлар, уруш ва форс – мажор ҳолатлар, технологик ўзгаришлар ва глобаллашув ва интеграция жараёни, табиий офатлар ҳам потенциал талабнинг ўзгаришига ўз таъсирини ўтказиши мумкин.

SWOT (АЗИТ) ТАҲЛИЛИ

Жадвал.№ 3

Афзалликлар (Strengths)	Заифликлар (Weaknesses)
1. Янги замонавий технология. 2. Нарх ва таннархнинг нисбатан пастлиги. 3. Мақсад аниқлиги ва мақсад сари интилувчанлик 4. Юқори сифат 5. Кредит фоизларининг нисбатан солиштирма пастлиги ва солиқ имтиёзларининг мавжудлиги 6. Рақобатбардошлилик 7. Ривожланиб бораётган инфратузилмаларга яқинлик. 8. Ва. х. к.	1. Ташқи омилларга таъсирчанлик, махсулот ярқилик муддатининг озлиги 2. Дастлабки босқичларда хорижий валюталар курсининг ишлаб чиқариш ва савдо – фаолиятига таъсири. 3. Истеъмолчилар ва харидорлар ишончини ва ишлаб чиқариш кўникмасини шакллантиришда юзага келадиган яийинчиликлар 4. Дастлабки босқичда бозорнинг рақобатига таъсирчанлик 5. Об ҳаво шароитлари ва ҳосил ҳолатига боғлиқлик. Ва. х. к.
Имкониятлар (Opportunities)	Тусиклар (Treats)
1. Четдан қўшимча инвестициялар киритиш имкони мавжудлиги 2. Ўз савдо шаҳобчаларини очиб, улар орқали махсулот сотишни йўлга қўйиш имкони мавжудлиги 3. Нарх эгилувчанлигидан (камайтириш ва кўпайтириш потенциали мавжудлигидан) фойдаланиш 4. Ва. х.к.	1.Юзага келиши мумкин бўлган ғирром рақобат 2.Дастлабки вақтда бозорга чиқиш ва махсулотни сотиш ишларини ташкил этишда юзага келадиган қийинчиликлар. 3.Ва. х. к..

МАРКЕТИНГ СТРАТЕГИЯСИ ВА ДАСТУРИ

Ушбу бўлимда ҳудудий бозорларда ва бошка ҳудудларда корхона фаолиятини ташкил этиш масалалари кўриб чиқилади.

Корхонанинг мувафаккиятли ташкил этилиши учун корхона фойдасига салбий таъсир кўрсатмасдан имкон қадар дисконт нархлар ва чегирмалар таклиф этиш (агар харид миқдори юқори бўлса) режалаштирилган.

Ундан ташқари корхона раҳбари Ёишт махсулотлари ишлаб чиқариш корхонаси ташкил этишда ишчиларга пуллик рағбатлантиришлар беришни ўз олдига мақсад қилиб қўйди. корхона 80 иш ўрнига мўлжалланган бўлиб ишчиларнинг ойлик иш ҳаққи корхона даромадолари ошиши нисбатига оширилиб боришини режалаштирган

ЛОЙИХАНИНГ МОЛИЯВИЙ АСОСЛАРИ

Жадвал. № 4 Лойиҳат ўғрисида қисқача маълумот

Лойиҳанинг номланиши	_____ худудида ташкил этилган ёишт ишлаб чиқариш корхонасини жорий тамир ишлари ва қўшимча қурилиш ишларини амалга ошири
Лойиҳа суммаси	500 000 000
Лойиҳа иштирок этадиган шахсий инвестиция	500 000 000 сўм
Лойиҳада катнашадиган кредит миқдори	0 сўм
Лойиҳада режалаштирилаётган Ўртача йиллик соф фойда	1 475 079 408 сўм
Лойиҳа муддати	18 ой
Лойиҳанинг реал оқланиш муддати	24 ой
Лойиҳани режалаштириш санаси	2020 йилнинг тўртинчи чораги
Лойиҳа ташаббускори	_____ раҳбари: _____
Лойиҳа ташаббускорининг манзили:	Ўзбекистон Республикаси, Самарқанд вилояти, Пастдарғом тумани Беш Қаҳрамон МФЙ
Лойиҳа ташаббускорининг телефон рақами	

УМУМИНВЕСТИЦИОН ХАРАЖАТЛАР ВА МОЛИЯЛАШ МАНБААЛАРИ

Жадвал № 5. Молиявий харажатлар.

А. Кредит ҳисобига харид қилинаётган махсулот					
№	Махсулот номи	Ўлч.бир.	Сони (дона)	Режалаштири- лаётган харид нархи (сўм)	Жами қиймат сўмда

1	Хумдон гумази таъмири	X	1	260 000 0000	260 000 000
2	Навис қурилиши	X	1	210 000 000	210 000 000
3	Қўшимча таъмир харажатлари	X	1	30 000 000	30 000 000
Жами :					500 000 000
Жами :					500 000 000

Жадвал № 6. Умуминвестицион харажатлар ва молиялаштириш манбаалари

А. Лойиҳанинг умумий қиймати			
№	Кўрсаткичларнинг номланиши	Маҳаллий валюта (сўм)	Хиссаси (%)
1	Бино қурилиш ва таъмирлаш	500 000 000	500 000 000
ЖАМИ		500 000 000	
3	Руйхатга олиш тўлови (нотариус)	1 500 000	
4	Бизнес-режа ишлаб чиқиш харажатлари	1 000 000	
5	Кўзда тутилмаган бошқа харажатлар	4 000 000	
ЖАМИ		6 500 000	
ЖАМИ ЛОЙИҲАНИНГ БОШЛАНГИЧ ҚИЙМАТИ		506 500 000	100
В. Молиялаштириш манбаалари			
№	Кўрсаткичларнинг номланиши	Шахсий маблағ иштироқи	кредит иштироқи
1	Бино қурилиш ва пардоз ишлари	500 000 000	
7	Руйхатга олиш тўлови (нотариус)	1 500 000	0
9	Бизнес-режа ишлаб чиқиш харажатлари	1 000 000	0
10	Кўзда тутилмаган бошқа харажатлар	4 000 000	0
ЖАМИ:		506 500 000	0
ФОИЗЛАРДА:		100 %	
С. Жами молиялаштириш ва манбаалар			
№	Номланиши	Сўм	%
1	Шахсий маблағ иштироқи	506 500 000	
2	Кредити қиймати иштироқи		
ЖАМИ:		506 500 000	100%

КОРХОНА ДАРОМАДИ РЕЖАСИ

Жадвал № 7. Хизмат кўрсатиш ва ялпи тушум режаси

Ишлаб чиқаришдан тушган тушум прогнози					
№	Маҳсулот номи	Ўлчов бирлиги	Сони	Йиллик тўлови	Жами
1 йилда					
1	Ғишт	дона	3600000	850	3 060 000 000
Жами					3 060 000 000
2 йилда					
1	Ғишт	дона	4 140 000	978	4 046 850 000
Жами					4 046 850 000
3 йилда					
1	Ғишт	дона	5175000	1 222	6 323 203 125
					6 323 203 125

ХОМ – АШЁ РЕСУРСЛАРИ САРФ – ХАРАЖАТЛАРИ

Жадвал № 8. Хом – ашё хариди учун йиллик САРФ - ХАРАЖАТЛАР

Хом-ашё сарфи (100% қувватда)							
№	Номланиши	Ўл/б	Бир кунлик сарфи	Бир ойлик сарфи		Бир йиллик сарфи	
				Сони	суммаси	Сони	суммаси
1	Тупрок	Куб/ м	59	1 534	11505000	9 204	69 030 000
2	Кўмир	тонн	163	4 238	4026100	25 428	24 156 600
3	Кўшимча харажатлар	комп	1	30	120000000	180	720 000 000
Жами:							813 186 600
1-йил		Хом-ашё сарфи (100 % қувватда)					
№	Номланиши	Ўл/б	Бир кунлик сарфи	Бир ойлик сарфи		Бир йиллик сарфи	
				сони	суммаси	Сони	Суммаси
1	Тупрок	Куб/ м	59	1 534	11 505 000	9 204	69 030 000
2	Кўмир	тонн	163	4 238	4 026 100	25 428	24 156 600
3	Кўшимча	комп	1	30	120 000 000	180	720 000 000

	харажатлар						
Жами:							813 186 600
2-йил		Хом-ашё сарфи (100% қувватда, нарх ўсиши 10%)					
№	Номланиши	Ўл/б	Бир кунлик сарфи	Бир ойлик сарфи		Бир йиллик сарфи	
				сони	суммаси	Сони	Суммаси
1	Тупроқ	Куб/м	65	1687	13 921 050	10124	83 526 300
2	Кўмир	тонн	179	4662	4 871 581	27971	29 229 486
3	Кўшимча харажатлар	комп	1	30	132 000 000	180	792 000 000
Жами:							904 755 786
3-йил		Хом-ашё сарфи (100% қувватда, нарх ўсиши 15%)					
№	Номланиши	Ўл/б	Бир кунлик сарфи	Бир ойлик сарфи		Бир йиллик сарфи	
				сони	суммаси	сони	Суммаси
1	Тупроқ учун НЕДР солиғи	Куб/м	75	1941	18 410 589	11643	110 463 532
2	Кўмир	тонн	206	5361	6 442 666	32166	38 655 995
3	Кўшимча харажатлар	комп	1	30	151 800 000	180	910 800 000
Жами:							1 059 919 527

ИШЧИ КУЧИ САРФ ХАРАЖАТЛАРИ

Жадвал № 9. Штатлар жадвали ва йиллик иш хақи фонди

	Лавозими	Сони	Ойлик иш хақи	Умумий иш хақи	Йиллик иш хақи (12 ой)	12 % иш хақидан даромад солиғи
1.1. МАЪМУРИЯТ						
1	Корхона раҳбари	1	1 500 000	1 500 000	18000000	2160000
2	Ҳисобчи	1	1 300 000	1 300 000	15600000	1872000
Маъмурият жами:		2	2 800 000	2 800 000	33 600 000	4 032 000
1.2. ИШЧИ ХИЗМАТЧИЛАР						
1	Доимий Ишчи ходимлар	13	1 200 000	15 600 000	187200000	22464000
2	Мавсумий ишчи ходимлар	63	1 200 000	75 600 000	453 600 000	54432000
10	Қоровул	2	900 000	1 800 000	21600000	2592000
Ишчи хизматчилар жами:		78	3 300 000	93 000 000	662 400 000	79 488 000
ХАММАСИ:		80	6 100 000	95 800 000	696 000 000	83 520 000

Жадвал № 10а. Иш хақи фондининг йилдан йилга ўсиб бориши

№	Номланиши	1 йил	2 йил	3 йил
1	Маъмурият иш хақи	33 600 000	36960000	41580000
2	Маъмурият иш хақидан 12 % ажратма	4 032 000	4435200	5100480
3	Ишчи хизматчилар иш хақи	662 400 000	728640000	837936000
4	Ишчи хизматчилар иш хақидан 12 % ажратма	79 488 000	87436800	100552320
5	Жами ишхақи харажатлари	696 000 000	765 600 000	880 440 000
6	Жами 12 % ажратмалар	83 520 000	91 872 000	105 652 800
ЖАМИ ИШ ХАҚИ ХАРАЖАТЛАРИ		779 520 000	857 472 000	986 092 800

ЭНЕРГИЯ РЕСУРСЛАРИ САРФ ХАРАЖАТЛАРИ

Жадвал № 11. Коммунал харажатлар

Энергия ресурсларига бўлган талаб(сўм)							
№	Номланиши	Ўл.бир	Кун-лик сарф	Ойлик сарф	Йиллик сарф	Бир бирлик нархи	Йиллик сарф қиймати
Биринчи йилда							
1	Электр энергияси	квт/соат	450	13500	81 000	400	32 400 000
2	Ичимлик суви	м.куб	30	3900	46 800	400	18 720 000
Жами йиллик сарф							34 560 000
Иккинчи йилда							
1	Электр энергияси	квт/соат	495	14850	89 100	440	39 204 000
2	Ичимлик суви	м. куб	33	4290	25 740	440	11 325 600
Жами йиллик сарф							50 529 600
Учинчи йилда							
1	Электр энергияси	квт/соат	569	17078	102 465	506	51 847 290
2	Ичимлик суви	м. куб	38	1139	6 831	506	3 456 486
Жами йиллик сарф							55 303 776
Жами уч йиллик сарф							140 393 376

ЯЛПИ ХАРАЖАТЛАР ҲИСОБИ

Жадвал № 12. Ялпи ишлаб чиқариш харажатлари (таннарх калькуляцияси)

Лойиха даврининг жами харажатлари (таннарх калькуляцияси)			
Харажат турлари	1 йил	2 йил	3 йил
<i>Қувватларнинг ўзлаштирилиши</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>
Хом ашё харажатлари	813 186 600	904 755 786	140 393 376

Коммунал харажатлар	34 560 000	50 529 600	438 758 652
Иш хақи харажатлари	696 000 000	765 600 000	880 440 000
Ишчи-ходимларининг иш хақидан ижтимоий тўлов ажратмалари	83 520 000	91 872 000	105 652 800
Жами харажатлар	1 627 266 600	1 812 757 386	1 565 244 828

ЭКОЛОГИК ТАЛАБ

Экологик хавфсизлик нуқтаи назаридан ушбу лойиҳа атроф муҳитга катта зарар етказмайди.

Техник – экологик хавфсизлик ходимларнинг мунтазам ўқитилиб борилиши ва ҳар ой керакли инструктажлар олиб борилиб, иш жараёни хавфсизлиги устидан қатъий назорат ўрнатиш орқали таъминланади.

Бундан ташқари, лойиҳа белгиланган меъёрлар ва норматив меъёрий ҳужжатларга асосланган ҳолда, самарали тарзда, ўрнатилган тартибда иктисодий, молиявий, экологик, ва тижорат меъёрларига асосланган ҳужжатлар юритиб, Ўзбекистон Республикаси қонунларга зид бўлмаган фаолият асосида олиб борилади.

Янада хавфсизликни таъминлаш учун эко-экспертлар гуруҳини жалб қилиш, экологик экспертиза ва санитария гигиена ҳужжатларини олиб, Давлат Санитария Эпидемиология маркази маъсулларига тақдим этиб борилиши кўзда тутилган. Умуман олганда лойиҳа экология талабларига тўлақонли жавоб бериб, ушбу талабларда кўрсатилган классификация буйича С гуруҳига мансуб деб топилди.

ХУЛОСА

Даромадлилик ва самарадорлик таҳлили шуни кўрсатмоқдаги лойиҳа рентабеллик даражаси ялпи ҳисобда **48%** фоизни ташкил қилмоқда. Шу ўринда ялпи харажатларга нисбатан соф рентабеллик ўрта ҳисобда **48%** фоизни ташкил қилмоқда. Бундан ташқари лойиҳанинг реал қопланиш муддати ялпи фойда ҳисобидан икки йилни ташкил қилади. Реал қопланиш муддатининг лойиҳа давомийлик давридан пастлиги соҳанинг молиявий – иктисодий жозибадорлигидан хабар бериб турибди.

Таъкидлаб ўтилганидек юқори фойда нормалари лойиҳанинг барча турдаги инқирозлар ва рискларга чидамли эканлигини кўрсатмоқда. Ўндан ташқари ўртача олинishi мумкин бўлган **1 475 079 408 сўмлик** фойда хўжалик мақсадлари ва режаларини тўла амалга оширишга ва даромадни соҳани кенгайтириш ва бошқа фаолият турларини жорий этишга инвестиция қилиш имконини яратади.

Хулоса қилиб айтганда, юқоридаги маълумотларни ҳисобга олиб лойиҳа тижорий самарадор ва барқарор деб баҳоланади ва стратегик режаларга эришиш имконини яратишга қодирлиги билан бу соҳага инвестиция киритиш лозимлигини кўрсатиб турибди.

Бу турдаги ишлаб чиқариш фаолиятини жорий этиш Ўзбекистон Республикасининг бугунги кундаги сиёсатига тўла мос келади ва ривожланиш, тараккий этиш учун кенг имкониятлар яратиб бериб, худуднинг иктисодий – ижтимоий ўсиши ва барқарорлигига уз хиссасини қўшади.

Барча келтирилган маълумотлар ва ҳисоб – китобларни ўрганиб чиқиб

“КОРХОНА НОМИ” МЧЖ Самарқанд вилоятида Гишт ишлаб чиқариш корхонаси фаолиятини ташкил этиш мақсадида **500 000 000** миқдордаги шахсий маблағини сарфлашга қарор қилади ва бу маблағларни мақсадли сарфланиши буйича мажбуриятларни ўз зиммасига олади.

Тадбиркор: “КОРХОНА НОМИ” МЧЖ

Рахбари: ФИШ (имзо) _____ сана « ____ » _____ 2020й
м. ў.